YENİ AZƏRBAYCAN
http://www.yeniazerbaycan.com
Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir

Uşaqdan böyüyə hər kəsin sevimlisi olan çizgi filmləri...

Bu gün Beynəlxalq Animasiya Günüdür

SƏİDƏ Rəhimli

Hər yaş dövrümüzdə maraqla izlədiyimiz çizgi filmləri hər dəfə bizi fərqli aləmlərə səyahət etdirir və bizə xoş aura verir. İçindəki uşağı qorumağı bacaran hər kəs çizgi filmləri izləməkdən zövq alır. Əvvəllər çizgi filmi saatlarını səbirsizliklə gözləyərdik, indi isə internet vasitəsilə istədiyimiz zaman, istədiyimiz çizgi filmini rahatlıqla izləyə bilirik. Hazırda bütün dünyada məşhur olan animasiyalar sırasında ən çox sevdiklərimiz olan “Tom və Cerri”, “Şrek”, “Buz dövrü” və “Madaqaskar”ı yada salaq. Bunlardan əlavə, çizgi filmi qəhrəmanlarının insan həyatının daxilində verildiyi filmlər də çox maraqlıdır. Hər birini izləyərkən çox əylənirik. Bu filmlər bizləri ürəkdən güldürməyi, sevindirməyi və kədərləndirməyi çox yaxşı bacarır.

İzlədiyimiz hər hansı bir animasiyaya diqqətlə nəzər salsaq, hər birinin öyrədici xarakterli olduğunu görə bilərik. Bu, yalnız rəngləri, hərfləri, rəqəmləri öyrətməklə məhdudlaşmır; həm də dostluğu, xeyirxahlığı, köməkləşməyi aşılayır. Animasiya şifahi dil olmadan mədəniyyətlər arasında ünsiyyət qura bilir. Buna görə də “animasiya universaldır”- deyə bilərik.

Animasiyanın yaranma tarixi filmlərdən daha qədimdir. İlk animatorlar əsrlər boyu kameralar və səsyazma texnologiyası olmadan animasiyalar yarada bilirdilər. Rəsmlərdə hərəkətin göstərilməsi cəhdi ilk dəfə Paleolit dövrünün mağara rəsmlərində müşahidə olunur. Tarixdə ilk və əsl animator fransız Emil Reyno hesab edilir. O, hərəkətli rəsmləri nümayiş etdirmək üçün fırlanan barabandan, güzgü sistemi və fənərdən ibarət olan, əl ilə çəkilmiş şəkilləri hərəkətə gətirə bilən optik cihaz icad etdi. Cihaz “praksinoskop” adlanırdı. Reyno ilk dəfə 1892-ci il 28 oktyabrda tamaşaçılara 15-20 dəqiqəlik komik süjetlər nümayiş etdirən attraksion - optik teatr yaratdı. İlk animasiyalar əl ilə çəkilmiş rəsmlərdən və ya fotoşəkillərdən ibarət olan 15 dəqiqəlik pandomimlər idi.

Daha sonra animasiyaların hazırlanması üçün kino çəkən aparatlardan istifadə olunmağa başlandı. XX əsrin əvvəlindən başlayaraq animasiya sürətlə inkişaf etdi. İlk animasiya filmini 1906-cı ildə amerikalı karikaturçu və animator Uinzor Makkey yaradıb. Animasiya sahəsində əsaslı dəyişiklik amerikalı rejissor, prodüser və animator Uolt Disney tərəfindən edildi. O, animasiyaya səs və rəng gətirdi. Onun yaratdığı Mikki Maus personajı qısa zamanda məşhurlaşaraq hər kəsin sevimlisinə çevrildi. Animasiya sənəti 100 ildən artıqdır ki, çizgi filmlərini və digər əyləncə növlərini yaratmaq üçün istifadə olunur.

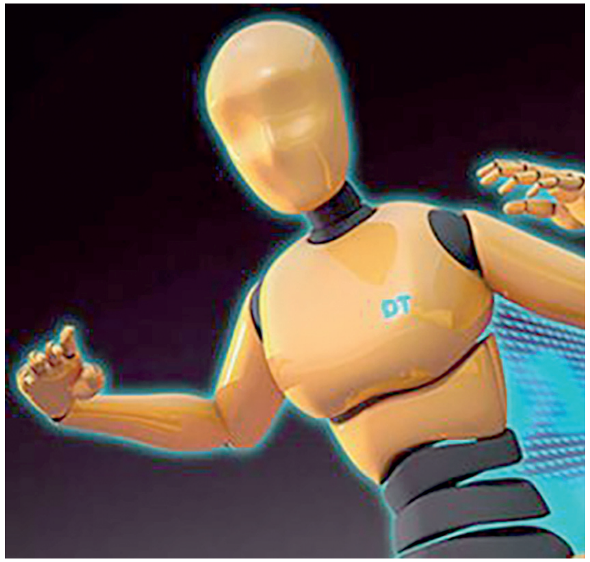

Azərbaycanda animasiyanın yaranma tarixi XX əsrin 30-cu illərinə təsadüf edir. Azərbaycan çizgi filmlərinin ən məşhurları sırasında “Tıq-tıq xanım”, “Cırtdan”, “Təpəgöz” və s. adlarını çəkə bilərik.

Animasiya filmlərinin çəkilməsi mürəkkəb bir prosesdir: şəkillər çəkilir, nömrələnir və sıra ilə kameraya alınır. 10 dəqiqəlik film üçün təxminən 30-40 dəqiqəlik şəkil lazımdır. Şəkillərin sürətli dəyişdirilməsi ilə animasiya filmi yaranır. Bu mürəkkəb proses texnologiyanın inkişafı ilə bir qədər asanlaşdı. Hazırda animasiya filmlərinin çəkilməsində həm ənənəvi, həm də kompüter texnologiyalarından istifadə edilir.

2002-ci ildə ASİFA (Beynəlxalq Animasiya Kino Assosiasiyası) animasiyanın ilk dəfə ictimaiyyətə təqdim edildiyi günü “Beynəlxalq Animasiya Günü” olaraq elan etdi. Bu günün qeyd olunmasında məqsəd animasiya sənətini diqqət mərkəzində saxlamaq, insanların bu haqda məlumatlılığını artırmaqdır. Son illərdə Beynəlxalq Animasiya Günü dünyanın müxtəlif bölgələrində 50-dən çox ölkədə qeyd olunur. Bununla bağlı seminarlar, konfranslar, sərgilər və nümayişlər keçirilir, müxtəlif ölkələrdən tanınmış rəssamlar bir araya toplaşırlar.

Bu günə özəl içimizdəki uşağa vaxt ayıraraq ən sevdiyimiz çizgi filmini və ya neçə vaxtdır baxmaq istədiyimiz, amma heç cür vaxt edib baxa bilmədiyimiz çizgi filmini izləyək. Gününüzün şən keçməsi diləyi ilə!